

Riktlinjer om Antikorrupktion

REGEL/RIKTLINJE

Bolagsstyrning och Regelefterlevnad

Varför är det viktigt att bekämpa korrupktion?

Korrupktion är ett globalt problem som påverkar alla länder och branscher, inklusive byggbranschen i Norden. Stora summor pengar och komplexa projekt ger upphov till korrupktionsrisker inom vårt verksamhetsområde. För att förhindra det, och säkerställa schyssta villkor i vår värdekedja, behöver vi proaktivt arbeta med att bekämpa korrupktion.

Peab har *nolltolerans mot korrupktion*.

Det är viktigt för dig att känna till följande:

- ⇒ Om du misstänker korrupktion ska du omedelbart rapportera det.
- ⇒ Du kommer inte att drabbas av negativa konsekvenser för att du rapporterar.

Dessa riktlinjer om antikorrupktion ("riktlinjer") hjälper oss att gemensamt upprätthålla den nolltolerans mot korrupktion som Peabs koncernchef med ledningsgrupp har fastställt.

Varje medarbetare ansvarar för att förstå, efterleva och tillämpa kraven. Chefer på varje nivå ansvarar för att kraven tillämpas och efterlevs inom sina bolag, avdelningar eller funktioner.

Vissa delar av riktlinjerna är avsiktligt övergripande eftersom det finns landspecifik dokumentation som styr, exempelvis riktlinjer för intressekonflikter, gåvor, representation, och sponsring. Lagkraven varierar beroende på det land vi bedriver verksamhet.

Innehåll

1. Vad är korruption?	2
2. Vad är en muta?	3
3. Risker med givande och mottagande av förmåner	3
Detta gäller för mottagare inom privat sektor:	3
Detta gäller om mottagaren är en offentlig tjänsteperson:	4
4. Risker vid intressekonflikter	4
5. Risker vid sponsring	5
6. Vad händer om en anställd misstänks för korruptionsbrott?	5
7. Så här rapporterar du korruptionsmisstankar	6
8. Var kan jag få mer information eller hjälp?	6
9. Övrigt, samt referenser	7

1. VAD ÄR KORRUPTION?

Korruption innefattar olika former av maktmissbruk. En vanligt använd definition av korruption är att *"utnyttja sin ställning för att uppnå otillbörlig fördel för egen eller annans vinning"*.

Den mest uppenbara formen av korruption är att ge eller ta emot mutor. En annan form av korruption är ett brott som kallas *trolöshet mot huvudman*, vilket innebär att någon missbrukar sin ställning inom ett företag till skada för arbetsgivaren.

Korruption kan anta många olika former, till exempel bedrägeri, förskingring, jäv, mutbrott, intressekonflikter och vänskapskorruption. För att öka förståelsen kring riskerna med korruption, beskrivs nedan några situationer som är otillåtna eller kan bidra till en högre risk:

Fakturahantering: Utfärda eller acceptera fakturor som inte återspeglar en faktisk transaktion eller tjänst.

Förmåner: Ge eller ta emot gåvor, pengar eller andra förmåner i utbyte mot att få en fördel, till exempel för att vinna ett kontrakt eller få en tjänst.

Kontanthantering: Misstänkt hantering av stora mängder kontanter kan indikera att det finns olagliga eller oegentliga transaktioner som försiggår.

Släktingar i anställning: Att anställa en släkting kan skapa en intressekonflikt, eftersom det kan leda till att släktingens intresse prioriteras över företagets intressen. Det kan även skapa misstro och förtroendefrågor.

Ta hem Peabs material: Om den anställde säljer Peabs material, utan att ha rätt till det, och behåller pengarna själv.

Tillgång till konfidentiell information: Att lämna ut konfidentiell information om Peabs verksamhet eller kunder, till en tredje part.

Ansvarfrihet för vissa men inte andra: Att fria individer från ansvar kan leda till att oegentligheter undanhålls och att olagliga handlingar kan fortsätta och förbli ostraffade.

Dyr representation: Representation kan skapa en känsla av skyldighet eller lojalitet gentemot den som har gett representationen. Det kan påverka mottagande persons omdöme och leda till att denne fattar beslut som inte nödvändigtvis är till förmån för bolagets bästa.

Genom att identifiera risksituationer och arbeta för att motverka dem, kan vi minska risken för korruption.

2. VAD ÄR EN MUTA?

Muta är en form av korruption och innebär att någon erbjuder, lovar, ger, tar emot, eller ber om något av värde som en belöning, eller uppmuntran för att göra något olagligt eller oetiskt.

Att erbjuda eller lova något, även om det inte direkt ges direkt, eller att begära något, även om man inte får det, kan anses vara en muta. Här är några exempel:

- ⇒ Ett fall i Finland där en kommunalt anställd **krävde en muta** på 500 EUR från en byggherre för att få startbesked.
- ⇒ Ett fall i Sverige där en kommunalt anställd **krävde en muta** på 5 000 SEK från en entreprenör för att ge tillstånd att ha en byggbod på en allmän plats.
- ⇒ Ett fall i Norge där en entreprenör **gav en muta** på 15 000 NOK till en kommunalt anställd för att ge tillstånd att bygga en brygga på en plats med strandskydd.

Begreppet "muta" inkluderar även så kallade "*smörjmedelsbetalningar*" eller "*facilitation payments*", vilket innebär att en person betalar en offentlig tjänsteperson¹ för att säkra och påskynda ett beslut eller en process. Det är inget annat än en muta och är också kriminaliserat som sådant. Du får inte göra en sådan betalning och du får inte heller låta någon annan (till exempel mellanhänder, ombud, leverantörer) göra det å Peabs vägnar.

Detta omfattar inte betalningar av offentliga administrativa avgifter eller avgifter för att påskynda en tjänst om dessa avgifter finns publicerade i en officiell prislista. Till exempel kan det handla om betalningar för att erhålla tillstånd eller för att handlägga officiella dokument.

3. RISKER MED GIVANDE OCH MOTTAGANDE AV FÖRMÅNER

Bedömningen av om det är tillåtet att ge eller ta emot en förmån, till exempel gåvor och representation, skiljer sig beroende på tillfälle och vem som är mottagare, och även i vilket land man verkar. Gåvor och representation kan bidra till att upprätta och upprätthålla goda affärsrelationer samt effektivt främja våra produkter och tjänster. Det är dock viktigt att vara medveten om att gåvor och representation med högt och personligt värde kan vara, eller uppfattas som, mutor.

Landspecifika tydliga riktlinjer finns om detta, som även inkluderar aktuella summor. Läs vidare i "*Riktlinjer för Representation och Förmåner*".

Detta gäller för mottagare inom privat sektor:

Att vara lojal mot sin arbetsgivare och uppdragsgivare är en viktig grundprincip. Det är även viktigt att främja rättvis konkurrens och sund affärspraxis. Förbjudna förmåner inkluderar gåvor med högt värde, privata varor eller tjänster, nöjes- eller semesterresor, eller andra förmåner som kan påverka beslut.

Förmåner ska erbjudas öppet och måttfullt, med hänsyn till mottagarens roll, förmånens värde och tillfället. Affärsmässighet är avgörande, och extravaganta evenemang ska undvikas.

Ju högre det ekonomiska eller personliga värdet på förmånen är, desto mer troligt är det att den anses otillåten. Generellt sett bör man vara försiktig med förmåner som:

- har högt värde
- ges till samma person
- har personligt värde (till exempel varor eller tjänster som kan användas privat).

¹ Offentliga tjänstepersoner är människor som jobbar för staten, kommunen, regioner eller för offentligt ägda företag.

Det är viktigt att vara medveten om att förmåner med högt eller personligt värde kan uppfattas som försök att köpa lojalitet eller påverka beslut, vilket kan vara olagligt och/eller är etiskt tveksamt. För att undvika sådana situationer är det alltid bäst att vara transparent och undvika förmåner som kan tolkas som oegentliga eller tveksamma på något sätt.

Detta gäller om mottagaren är en offentlig tjänsteperson:

Offentliga tjänstepersoner har ett förtroende från allmänheten och ska skydda verksamheten mot korrupktion. För att undvika minsta tvivel om deras oberoende, ska deras beslutsfattande alltid ske på sakliga och objektiva grunder. Allmänheten ska kunna lita på att det offentliga bedriver sin verksamhet med absolut hederlighet och opartiskhet. Därför ska det råda försiktighet med att erbjuda förmåner till denna mottagarkategori. Om förmånen eller gåvan syftar till att påverka den offentliga tjänstepersonens handlingar är det straffbart.

Exempel: Ett byggföretag hade som tradition att bjuda kommunaltjänstemän på båtresa till Lübeck för att "underlätta beslutsprocessen". Resorna var huvudsakligen nöjesresor även om vissa utbildningsmoment förekom. Företrädarna för byggföretaget dömdes för givande av muta och kommunaltjänstemännen för tagande av muta.

Grundprinciperna är:

- ⇒ Det är förbjudet att ge respektive ta emot en förmån vid myndighetsutövning eller vid genomförande av en offentlig upphandling. Det har ingen betydelse om en förmån ges eller tas emot före eller efter det att ett beslut har fattats.
- ⇒ En förmån betraktas som förbjuden om den har potential att påverka mottagarens beslutsfattande eller påverka sättet som de utför sina arbetsuppgifter på. Till exempel kan en gåva med betydande ekonomiskt eller personligt värde för mottagaren ses som en otillåten förmån. Bedömningen av vad som anses vara en otillåten förmån måste göras från fall till fall.

4. RISKER VID INTRESSEKONFLIKTER

I Peab uppstår en intressekonflikt när en persons privata intressen står i konflikt med Peabs intressen. I praktiken rör det sig exempelvis om att:

- Inneha aktier eller vara chef i ett företag som gör affärer med Peab
- Använda Peabs tillgångar privat
- Köpa varor eller tjänster för Peabs räkning från en leverantör som direkt eller indirekt ägs av en släkting
- Äga en fastighet som hyrs ut till Peab
- Anställa en anhörig
- Attestera en väns faktura som skickats till Peab

Förekomsten av intressekonflikter kan väcka misstanke om att korrupktion förekommer, därför är det viktigt att vara transparent. Som ett led i det, reglerar Peab hur intressekonflikter ska hanteras, minimeras och undvikas.

Det är viktigt att Peab känner till vilka medarbetare som har intressen som eventuellt kan påverka de beslut de tar för Peab i en riktning som är negativ för Peab.

Läs vidare i: "*Riktlinjer för Bisysslor*", eller få mer information beskriven i punkt 8.

5. RISKER VID SPONSRING

Sponsring kan innebära korruptionsrisker, såsom att en sponsringspartner begär eller förväntar sig en sponsring för att välja eller fortsätta att arbeta med Peab. Sponsring kan också användas som en förevändning för att "göra skumma affärer", till exempel att skapa falska fakturor eller använda sponsringspengar för personliga ändamål. Vidare kan det finnas risker för intressekonflikter om en sponsringspartner har en personlig koppling till en nyckelperson i Peab. För att minimera dessa risker har Peab tydliga riktlinjer och processer för sponsring, inklusive en öppen och transparent tilldelningsprocess. Sponsringspengar ska användas på ett etiskt och effektivt sätt.

Viktigt att veta är, att Peab aldrig sponsrar politiska partier eller politisk verksamhet i någon form.

Läs vidare i: "*Peabs riktlinjer för Sponsring*".

6. VAD HÄNDER OM EN ANSTÄLLD MISSTÄNKTS FÖR KORRUPTIONSBROTT?

För att klargöra vad det är som inträffat, vilka skador som skett, och skapa underlag för eventuella arbetsrättsliga eller organisatoriska åtgärder, följs denna process:

- ⇒ **Peab utreder:** Peab gör en intern utredning. Oavsett omfattning av det inträffade är det nödvändigt att utredningen görs objektivt och därför utförs inte utredningsåtgärder av närmaste chef, nära kollegor eller andra personer som känner den eller de inblandade. Om ett korruptionsbrott misstänks eller rapporteras, utreds det först av oberoende intern utredningsledare. Om det visar sig att en misstanke om brott föreligger gör säkerhetsavdelningen en polisanmälan.
- ⇒ **Peab vidtar åtgärder för att återställa skadan:** Peab kan vidta åtgärder för att återställa skadan som orsakats av korruptionsbrottet. Detta kan innefatta att betala tillbaka pengar, avbryta kontrakt eller genomföra åtgärder för att reparera eventuellt förlorat förtroende.
- ⇒ **Peab kommunicerar transparent:** Det är viktigt att kommunicera öppet och transparent om korruptionsbrottet, dess utredning och de åtgärder som vidtagits för att förhindra det från att hända igen. Detta bidrar till att återuppbygga förtroendet för Peab och visar att vi tar korruptionsbekämpning på allvar. Intern och extern kommunikation får endast ske genom Peabs kommunikationsavdelning. Detta för att undvika att rykten och spekulationer sprids. Som huvudregel publiceras information om oegentligheten samt den arbetsrättsliga åtgärden på intranätet. Alla konstaterade korruptionsbrott publiceras i Peabs års - och hållbarhetsredovisning.
- ⇒ **Peab åtgärdar svagheter i rutiner:** Slutligen är det viktigt att säkerställa att det inte händer igen. Det handlar alltså om att förbättra interna processer och rutiner. I samband med upptäckt och utredning skapas ofta akuta och mer temporära lösningar på problemet, men en fördjupad översyn och uppföljning ska därefter bli en naturlig följd av att en oegentlighet inträffat.
- ⇒ **Konsekvenser vid korruptionsbrott:** Det förutsätts att alla medarbetare tillämpar och respekterar reglerna i Peabs styrande dokumentation. Överträdelser av reglerna kan leda till att arbetsrättsliga åtgärder vidtas. Det finns ingen generell åtgärd eller konsekvens för korruptionsbrott, utan de måste bedömas utifrån individuella förutsättningar i varje enskilt fall. Om det rör ett brottsligt agerande, antingen internt i Peab eller mot Peab eller medarbetare hos en extern part, polisanmäls händelsen.

7. SÅ HÄR RAPPORTERAR DU KORRUPTIONSMISSTANKAR

Det är viktigt att du rapporterar eventuella misstankar om korruption och andra oegentligheter till Peab så att ärendet kan utredas.

Medarbetare kan välja att rapportera till sin direkta chef, någon av nedanstående avdelningar, eller använda vårt visseblåsarverktyg. Notera att AO HR-chef, Visselblåsarcontacterna, Bolagsstyrning & Regelefterlevnad, Peabs Etiska Råd och Peab AB:s säkerhetsavdelning har ett särskilt sekretessåtagande när det gäller hantering av visseblåsarärenden.

Visselblåsare har skydd mot repressalier. Det innebär att de inte får utsättas för några negativa konsekvenser till följd av rapportering; såsom trakasserier, diskriminering eller andra former av vedergällningar.

Läs mer i: "*Riktlinjer för Visselblåsning*" och i "*Så behandlas dina personuppgifter vid en visseblåsning*".

8. VAR KAN JAG FÅ MER INFORMATION ELLER HJÄLP?

Etiska rådets uppdrag är att stödja, stärka och utveckla Peabs etiska förhållningssätt. Det innefattar bland annat att svara på frågor av etisk karaktär från verksamheten och medarbetarna.

Peab AB:s avdelning för Bolagsstyrning och Regelefterlevnad ansvarar för dessa riktlinjer, och dit kan du även vända dig för rådgivning.

E-post till Peabs nordiska regelefterlevnadsavdelning:

Norge: compliance@peab.no Finland: compliance@peab.fi Sverige samt övriga länder: compliance@peab.se.

9. ÖVRIGT, SAMT REFERENSER

Dessa riktlinjer finns även tillgängliga för externa intressenter.

A. Leverantörsrisker med mera

Det är viktigt att noga välja leverantörer, mellanhänder, konsulter och ombud, och säkerställa att dessa agerar på ett tillåtet sätt. Generellt sett är det viktigt för Peab att ha en grundlig förståelse för alla vi samarbetar med, eller som vi utsett att företräda Peab för viss angelägenhet. Allmänt sett ska Peab skaffa sig en god kännedom om alla personer och företag som Peab ska samarbeta med.

En leverantörskontroll genomförs innan Peab börjar samarbeta med en tredje part. Inköpsorganisationen i Peab är ansvarig för att utföra kontroller av de bolag vi samarbetar med.

Innan anbudsfrågan sänds till en leverantör som Peab avser att anlita görs en kredit –och säkerhetskontroll med syftet att i möjligaste mån säkerställa att Peab endast anlitar seriösa leverantörer/entreprenörer och därmed minimerar sin risk i projekt. I inköpsprocessen ingår det därtill att denna säkerhetskontroll ska göras genom att ta en upplysning på företaget, olika säkerhetsbedömningar, löpande kontroller samt andra parametrar. De svenska aktiebolag som finns i leverantörsregistret kontrolleras dagligen mot ett kreditupplysningsföretag där vi fångar upp händelser såsom olika obeståndsfaktorer och om de är registrerade för F-skatt, moms och/eller arbetsgivaravgift.

Mer information om detta finns i inköpsprocesserna i vårt verksamhetsledningssystem.

B. Betalning till mellanhand

En betalning till en tredje part ska ha ett samband med de produkter eller tjänster som levereras till Peab. Du ska bara betala en tredje part om:

- betalningen enbart är för produkter eller tjänster som genomförts eller levererats
- summan har godkänts av Peab i förhand enligt gällande rutiner
- den tredje parten har gett Peab en faktura innehållande ordernumret
- betalningen görs direkt till den tredje parten som tillhandahållit godset eller tjänsten; och görs direkt till ett bankkonto i det land som den tredje parten är verksam

C. Etiska Rådets löpande riskanalyser om korruption

Peab AB:s Etiska Råd har ansvaret för att hantera överträdelser av lagar och andra regler och föreskrifter inom företaget, inklusive fall av korruption, och säkerställa en konsekvent hantering av sådana överträdelser inom koncernen. En viktig del av Etiska Rådets arbete är också att utveckla förebyggande åtgärder för att motverka korruption, där riskanalyser relaterade till korruption spelar en central roll. Etiska Rådet genomför kontinuerliga riskanalyser, och det åtgärdsprogram som Peab implementerar är en direkt följd av dessa riskanalyser. De vidtagna åtgärderna följs upp regelbundet, utvärderas och uppdateras vid behov. Syftet är att säkerställa att Peab aktivt arbetar för att förhindra korruption och hantera eventuella risker på ett effektivt sätt.

D. Så här hanterar Peab korruptionsrisker i verksamheten

Peab använder uppförandekoden, dessa riktlinjer, stödprocesser, vår uppförandekodsutbildning och skraddarsytt lärande för att minska och hantera den korruptionsrisk som finns i verksamheten. En viktig framgångsfaktor i Peabs etikarbete är våra kompetenshöjande insatser. Alla medarbetare i Peab utbildas därför kontinuerligt inom antikorrupktion.

E. Styrdokumentation för Peabs antikorrupktionsarbete

- Uppförandekoden
- Leverantörskoden
- Riktlinjer om Visselblåsning
- Riktlinjer för Bisysslor
- Riktlinjer om Sponsring
- Riktlinjer om Representation och Förmåner
- Ansökan om tillstånd om bisyssla
- Etiska rådets uppdrag och syfte

F. Referenser

I Norden finns det lagar och regler som främjar öppenhet och motverkar korruption, vilket dessa riktlinjer lutar sig mot. Övriga referenser som använts i framtagandet av Peabs Riktlinjer om Antikorruption är:

- FN:s konvention mot korruption (UNCAC)
- UN Global Compact (UNCC) om bekämpning av korruption
- OECD:s Riktlinjer för Multinationella Företag
- Institutet mot mutor och korruption
- FN:s vägledande principer för Företag och Mänskliga Rättigheter (UNGP)
- OECD:s konvention mot mutor och dess rekommendationer
- Ledningssystem mot mutor – Krav och vägledning (ISO32001: 2016)

Samt branschsamarbeten i Norden